

STUDIES IN LAW AND ECONOMICS

studia

PRAWNO

EKONOMICZNE

studia

**PRAWNO
EKONOMICZNE**

TOM CI

2016

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

REDAKCJA NACZELNA WYDAWNICTWA
ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

Krystyna Czyżewska, Edward Karasiński, Wanda M. Krajewska (redaktor naczelny),
Henryk Piekarski, Jan Szymczak
90-505 Łódź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 11
tel.: (42) 665-54-59; faks: (42) 665-54-64
Sprzedaż wydawnictw: tel.: (42) 66-55-448, <http://sklep.ltn.lodz.pl>
<http://www.ltn.lodz.pl> e-mail: biuro@ltn.lodz.pl

STUDIES IN LAW AND ECONOMICS

RADA REDAKCYJNA

Marek Belka (UŁ), Andrzej Bocian (UwB), Henryk Dunajewski (Aix-en-Provence),
Jan Filip (Uniwersytet im. Masaryka, Brno), Karel Klima (Zachodnio-Czeski Uniwersytet, Pilzno),
Eugeniusz Kwiatkowski (UŁ), Halina Mortimer-Szymczak (UŁ), Vytautas Nekrošius (Uniwersytet
Wileński), Stanisław Rudolf (UŁ), Zygfryd Rymaszewski (UŁ), Joanna Schmidt-Szalewski
(Uniwersytet w Strasbourgu), Michał Seweryński (UŁ), Krzysztof Skotnicki (UŁ),
Marek Zirk-Sadowski (UŁ)

REDAKTOR NACZELNY: Anna Pikulska-Radomska

Część prawnicza

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO: Agnieszka Liszewska
SEKRETARZ REDAKCJI: Dagmara Skrzywanek-Jaworska

Część ekonomiczna

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO: Piotr Urbanek
SEKRETARZ REDAKCJI: Agata Wieczorek

RECENZENCI ARTYKUŁÓW TOMÓW 98–101

(Część prawnicza)

Rafał Blicharz, Łukasz Błaszczak, Wojciech Dajczak, Przemysław Dąbrowski, Piotr Fiedorczyk,
Tomasz Gałkowski, Kinga Flaga-Gieruszyńska, Agnieszka Góra-Błaszczkowska, Joanna Jagoda,
Przemysław Kaczmarek, Ziemowit Kukulski, Adam Lityński, Piotr Machnikowski, Leszek Mitrus,
Joanna Połatyńska, Mirosław Sadowski, Izabela Skomerska-Muchowska, Anna Tarwacka,
Vytautas Nekrošius, Piotr Wiatrowski, Andrzej Wrzyszczy, Wojciech Żalusi

(Część ekonomiczna)

Agata Adamska, Wiktor Adamus, Bogusława Bek-Gaik, Justyna Danielewicz, Dorota Dobija,
Joanna Działo, Waldemar Florczak, Marta Garncarczyk, Bogna Gawrońska-Nowak,
Edyta Gwarda-Gruszczyńska, Izabela Koładkiewicz, Renata Lisowska, Ewa Miklaszewska, Jacek Otto,
Stanisław Rudolf, Tomasz Tokarski, Maciej Urbaniak, Danuta Zawadzka

REDAKTOR JĘZYKOWY: Bogusława Kwiatkowska

OPRACOWANIE TECHNICZNE TEKSTU: Anna Wiśniewska-Grabarczyk

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Studia Prawno-Ekonomiczne finansowane w ramach umowy 703/P-DUN/2016 ze środków
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.
Druk czasopisma sfinansowany przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
oraz Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego

Czasopismo indeksowane jest w bazach: CEJSH, CEEOL, Copernicus, BAZ EKON, EBSCOhost,
ERIH Plus, Proquest i znajduje się na ministerialnej liście punktowanych czasopism naukowych.
Artykuły czasopisma w elektronicznej wersji są dostępne w bazach: CEJSH, CEEOL, EBSCOhost,
BAZ EKON, Proquest i na platformie ePNP oraz IBUK

© Copyright by Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2016

ISSN 0081-6841, e-ISSN 2450-8179

Wydanie I, pierwotna wersja elektroniczna

Projekt okładki: Hanna Stańska

Opracowanie komputerowe: „PERFECT” Marek Szychowski, tel. 42 215-83-46

Druk: 2K Łódź sp. z o.o., ul. Płocka 35/45, www.2k.com.pl, 2k@2k.com.pl

Nakład wersji drukowanej: 120 egz.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

PRAWO – THE LAW

Anna BARAN

Finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych w stanach nagłych nieubezpieczonym	11
<i>Financing of Health Care Services Provided in Emergency Uninsured People</i>	

Karolina M. CERN

Jak rozumieć rolę konstytucji we współczesnym społeczeństwie demokratycznym?	23
<i>How to Understand the Role of the Constitution in the Contemporary Democratic Society?</i>	

Jacek CHOJNACKI

Problem jurysdykcji karnej w strefie przyległej na przykładzie incydentu z udziałem tankowca <i>Enrica Lexie</i>	41
<i>The Problem of Criminal Jurisdiction in the Contiguous Zone in the Light of Enrica Lexie Incident</i>	

Izabela JĘDRZEJOWSKA-SCHIFFAUER

Lawfulness of the EU Economic Governance According to National and Supranational Case Law	53
<i>Legalność zarządzania gospodarczego w UE w krajowym i ponadnarodowym orzecznictwie</i>	

Ewa KABZA

Problem opodatkowania świadczeń na zaspokojenie potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.)	71
<i>The Problem of Taxation of the Benefits to Satisfy the Family Needs (Art. 27 of the Family and Guardianship Code)</i>	

Kamil OLCZAK

Polityka Unii Europejskiej w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii –
ramy prawne 87

*The Energy Policy of the European Union in Relation to Renewable Sources
of Energy – Legal Framework*

Mateusz OSIECKI

Zestrzelenie samolotu a zasada zwierzchnictwa powietrznego 99

Shooting Down Aircraft in the Light of Sovereignty of Aerospace

Magdalena PALUSZKIEWICZ

Wybrane środki prawne wspomagające utrzymanie zatrudnienia przez
pracowników starszych w Niemczech 113

Selected Legal Measures Supporting Employment of the Elderly in Germany

Eltjo J.H. SCHRAGE

Aemulatio. Über die historische Rechtsvergleichung und das Rechtsmissbrauch..... 133

Aemulatio. On Comparative Law and the Abuse of Law in Historical Context

Aemulatio. O prawie porównawczym i nadużyciu prawa w ujęciu historycznym

Tomasz TULEJSKI

Sir Robert Filmer. Sam przeciwko wszystkim! Część I 151

Sir Robert Filmer. Alone against All! Part 1

Recenzja

Noctes iurisprudentiae. Scritti in onore di Jan Zabłocki [red. Piotr Niczyporuk,
Anna Tarwacka]. Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2015, ss. 319.

(rec. Dagmara SKRZYWANIEK-JAWORSKA) 173

EKONOMIA – THE ECONOMICS

Agnieszka CZAJKOWSKA

Dylematy dla Polski związane z przystąpieniem do unii bankowej 179

Dilemmas for Poland of the Accession to the Banking Union

Karolina DRELA

Płeć jako determinanta bezrobocia 193

Gender as a Determinant of Unemployment

Monika FIEDORCZUK

Inwestorzy instytucjonalni w systemie nadzoru korporacyjnego w Rosji –
wstępne wyniki badań 209*Institutional Investors in Corporate Governance System in Russia*

Katarzyna FILIPOWICZ

Oddziaływanie efektów grawitacyjnych na wybrane czynniki rozwoju
ekonomicznego powiatów województwa dolnośląskiego 223*Influence of Gravity Effects on Selected Factors of Economic Development
of Dolnośląskie Voivodeship Counties*

Ireneusz GÓROWSKI

Weryfikacja założenia kontynuacji działalności – rola biegłego rewidenta
w systemie ładu korporacyjnego 241*The Assessment of Going Concern Assumption – Auditor's Role
in Corporate Governance*

Katarzyna KLIMCZAK

Prezentacja informacji o założeniach, osądach i szacunkach w sprawozdaniach
finansowych – przegląd i ocena rozwiązań stosowanych przez największe
spółki giełdowe w Polsce 255*Reporting on Accounting Estimates, Assumptions and Discretionary Judgements
in Financial Statements – Review of Solutions Used by the Largest Public
Companies in Poland*

Katarzyna KOWALSKA

Outsourcing a odpowiedzialny łańcuch dostaw międzynarodowych korporacji..... 273

Outsourcing and Responsible Supply Chain of Multinational Corporations

Barbara MICHALAK-PRYMON

Rola banków w nadzorze korporacyjnym w Polsce 285

The Role of Banks in Corporate Governance

Stanisław RUDOLF

Przedstawicielstwo załogi w organach nadzoru w Niemczech i Szwecji.

Przegląd doświadczeń 303

The Impact of Employee Representatives in Corporate Governance on Company's Operations: The Cases of Germany and Sweden

Rafał SZYMANOWSKI

Geoekonomia strefy euro 321

Geo-Economics of the Eurozone

Iwona WOJCIECHOWSKA-TORUŃSKA

Stawki podatkowe a wzrost gospodarczy 337

Tax Rate and Economic Growth

STUDIA PRAWNO-EKONOMICZNE, TOM 101/2016
Streszczenia / Summary

PRAWO – THE LAW

Anna BARAN

Doktorantka, Katedra Prawa Ubezpieczeń Społecznych i Polityki Społecznej,
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki, Poland
e-mail: annabaran26@gmail.com

**FINANSOWANIE ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ UDZIELONYCH
W STANACH NAGŁYCH NIEUBEZPIECZONYM**

(Streszczenie)

Prawo do życia i zdrowia należy do katalogu fundamentalnych praw człowieka. Konstytucja przyznaje obywatelom niezależnie od jakichkolwiek kryteriów prawo do ochrony życia i zdrowia oraz prawo równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Te konstytucyjne gwarancje przekładają się na konkretne obowiązki prawne określone w ustawach zwykłych – nie tylko więc na zakaz pozbawiania życia czy zdrowia drugiego człowieka, ale też na nakaz ratowania tego życia w sytuacjach jego zagrożenia. Polski ustawodawca wprowadził stosowne przepisy dotyczące bezwarunkowego obowiązku niezwłocznego udzielenia świadczeń medycznych osobom potrzebującym, jednak nie określił źródła ich finansowania w sytuacji, gdy z pomocy tej skorzystają osoby nieubezpieczone. Taka sytuacja stwarza największe problemy podmiotom leczniczym, które nie mogą odmówić udzielenia pomocy medycznej pacjentowi w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia, same ponoszą ciężar finansowania tych świadczeń. Niezbędne jest podjęcie działań legislacyjnych w celu wyraźnego wskazania podmiotu odpowiedzialnego za finansowanie czynności ratujących życie osobom niebędącym beneficjentami systemu opieki zdrowotnej.

Słowa kluczowe: opieka zdrowotna; nieubezpieczeni; przypadek zagrożenia życia lub zdrowia; finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej

FINANCING OF HEALTH CARE SERVICES PROVIDED IN EMERGENCY UNINSURED PEOPLE

(Summary)

The right to life and health is one of the basic human rights. The Constitution grants the citizens irrespective of any criteria the right to protection of life and health and the right of equal access to health care services publicly funded. These constitutional guarantees translate into specific legal

obligations set out in ordinary legislation – not only the prohibition of depriving life or health of another human being, but also warrant of saving the life in situations of its dangers. Polish legislator has introduced the relevant provisions on the unconditional obligation to immediately provide medical services to people in need, but did not specify the sources of their funding when the uninsured people benefit from the assistance. This situation causes the greatest problems of therapeutic entities that are not being able to refuse to provide medical assistance to the patient in case of threat to life or health, they alone bear the burden of financing these benefits. It is necessary to take legislative action in order to clearly identify the entity responsible for financing life-saving activities to people who are not beneficiaries of the health care system.

Keywords: health care; uninsured; case of threat to life or health; financing health care services

Karolina M. CERN
Dr hab. Instytut Filozofii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poland
e-mail: cern@amu.edu.pl

JAK ROZUMIEĆ ROLĘ KONSTYTUCJI WE WSPÓŁCZESNYM SPOŁECZEŃSTWIE DEMOKRATYCZNYM?

(Streszczenie)

Podstawowym celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie fundamentalnych zależności pomiędzy współczesnym rozumieniem demokratycznego prawa, demokratycznych instytucji oraz demokratycznego społeczeństwa. Z uwagi na to głównym przedmiotem zainteresowania artykułu jest rola konstytucji we współczesnym społeczeństwie demokratycznym. Najpierw formułuję pięć tez dotyczących przede wszystkim bieżącej zmiany paradygmatu prawa, która dokonuje się wraz z procesami integracji europejskiej. Następnie w trzech podsekcjach wyjaśniam znaczenie tych tez oraz ich związek ze sferą publiczną i społeczeństwem. Na końcu wskazuję najważniejszą rolę, jaką konstytucja powinna odgrywać w społeczeństwie demokratycznym.

Słowa kluczowe: samokonstytucjonalizacja; prawo-w-powstawaniu; demokratyczna legitymizacja prawa; prawo jako medium komunikacji

HOW TO UNDERSTAND THE ROLE OF THE CONSTITUTION IN THE CONTEMPORARY DEMOCRATIC SOCIETY?

(Summary)

The main object of the article is to present fundamental interrelations between the contemporary understanding of democratic law, democratic institutions and democratic society. Therefore, the chief concern of the article is the role of the constitution in the contemporary democratic society. Firstly I formulate five theses concerning most of all the current change of the paradigm of law against the processes of European integration driven by law. Secondly I explain the significance of the five theses and their links with the public sphere and society in three subsections. Finally, I articulate the most profound role that the democratic constitution shall cast in the democratic society.

Keywords: self-constitutionalisation; law in-the-making; democratic legitimization of law; law as a medium of communication

Jacek CHOJNACKI

Mgr, doktorant Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni,

Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich,

Instytut Bezpieczeństwa Narodowego; Poland

e-mail: jacek.chojnacki88@gmail.com

PROBLEM JURYSDYKCJI KARNEJ W STREFIE PRZYLEGŁEJ NA PRZYKŁADZIE INCYDENTU Z UDZIAŁEM TANKOWCA *ENRICA LEXIE*

(Streszczenie)

W lutym 2012 r. na obszarach morskich podlegających ograniczonej jurysdykcji Indii doszło do incydentu z udziałem włoskiego tankowca *Enrica Lexie* oraz indyjskiego kutra rybackiego *St. Anthony*. W jego wyniku śmierć poniosło dwóch obywateli Indii, co rozpoczęło trwający do dziś spór w zakresie jurysdykcji karnej. W obliczu kryzysu dyplomatycznego sprawa w lipcu 2015 r. na mocy postanowień Konwencji o Prawie Morza z 1982 r. została przekazana Międzynarodowemu Trybunałowi Prawa Morza.

Głównym problemem w kontekście incydentu z udziałem tankowca *Enrica Lexie* jest ustalenie odpowiedzi na pytanie: czy jurysdykcja karna w tym przypadku przysługuje państwu bandery, czy też państwu nadbrzeżnemu? Analiza międzynarodowego prawa morza pozwala stwierdzić, iż wbrew opiniom rządu Indii włoscy marynarze powinni zostać osądzeni we Włoszech. W omawianej sprawie kluczowe znaczenie będzie miał status wód, na których doszło do zdarzenia, odwołanie się do zasady terytorialności oraz ogólnych zasad związanych z jurysdykcją karną, administracyjną i cywilną wobec statków pływających pod banderą obcego państwa.

Słowa kluczowe: międzynarodowe prawo morza; jurysdykcja karna na morzu; ITLOS

THE PROBLEM OF CRIMINAL JURISDICTION IN THE CONTIGUOUS ZONE IN THE LIGHT OF *ENRICA LEXIE* INCIDENT

(Summary)

In February 2012 an Italian flagged oil tanker *Enrica Lexie* participated in the incident concerning the Indian fishing boat *St. Anthony*. As a result two Indian fishermen was dead at sea, approximately about 20.5 nautical miles of Indian coast. This event started a dispute about criminal jurisdiction over two accused Italian marines responsible for the shooting. In the light of diplomatic tensions between two States, in July 2015 the case under the provisions of Convention on the Law of the Sea from 1982 was submitted to the International Tribunal for the Law of the Sea.

The main issue concerning the *Enrica Lexie* incident is to determine the answer to the question whether the criminal jurisdiction over two marines is entitled to the coastal State or the flag State. Analysis of the international law of the sea leads to the conclusion, contrary to the opinions of Indian government, that Italian marines should be trailed by the flag State. In the *Enrica Lexie* Case the key issues are: the status of the waters where the incident occurs, the application of the territoriality principle and other general rules refer to the criminal or civil jurisdiction in the law of the sea.

Keywords: international law of the sea; criminal jurisdiction on the sea; ITLOS

Izabela JĘDRZEJOWSKA-SCHIFFAUER

PhD, Institute of Social and Humane Sciences Faculty of Finance and Management WSB
University in Wrocław, Poland

e-mail: izabela.schiffauer@wsb.wroclaw.pl

LAWFULNESS OF THE EU ECONOMIC GOVERNANCE ACCORDING TO NATIONAL AND SUPRANATIONAL CASE LAW

(Summary)

This contribution focuses on the legal narrative of the EU/EMU crisis management providing an outlook on the new EU economic governance framework from the perspective of national and supranational (Court of Justice of the EU, CJEU) case law. The author first briefly outlines the major developments in the EU economic and fiscal governance vis-à-vis the financial and sovereign debt crises, followed by the analysis of legal questions central to ESM emergency fund (*Pringle Case*) and OMT bond-buying programme (*Gauweiler*). The author contends that the discussed economic and monetary policy measures, although subjected to heated political, economic and most notably legal polemics, have not only gone relatively smoothly through the legality review at the supranational level, but also – as was to be expected – have come out intact and *lawful* in the national case law. The discussed new mode of governance, to the *ipso iure* institutionalisation of which the European courts contribute, will constitute a complex legacy of the financial and euro-crises, the historic and democratic legitimacy of which remains, so far, an open question.

Keywords: EU/EMU economic governance; European Stability Mechanism (ESM); Outright Monetary Transactions (OMTs); jurisprudence in *Gauweiler*

LEGALNOŚĆ ZARZĄDZANIA GOSPODARCZEGO W UE W KRAJOWYM I PONADNARODOWYM ORZECZNICTWIE

(Streszczenie)

Niniejszy artykuł przybliży prawne zagadnienia dotyczące zarządzania gospodarczego w UE i strefie euro w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego. Omówiono nowe unijne ramy zarządzania gospodarczego z punktu widzenia orzecznictwa krajowego i ponadnarodowego (Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, TSUE). W artykule przedstawiono najważniejsze instrumenty zarządzania gospodarczego stosowane w sytuacji kryzysu finansowego i zadłużeniowego. Następnie poddano analizie zagadnienia prawne kluczowe dla Europejskiego Mechanizmu Stabilności, EMS (orzecznictwo w sprawie *Pringle*) oraz bezwarunkowych transakcji monetarnych Eurosystemu na wtórnych rynkach obligacji skarbowych, OMT (orzecznictwo w sprawie *Gauweiler*). Omawiane instrumenty polityki gospodarczej i pieniężnej, choć stanowiące przedmiot intensywnej dyskusji na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej oraz, co najważniejsze, prawnej nie tylko stosunkowo gładko przeszły przez kontrolę legalności na szczeblu ponadnarodowym, lecz także – jak można było zakładać na podstawie dotychczasowej praktyki orzeczniczej – ich wykładnia przez sądy krajowe, gdzie sprawy były zawisłe, była również przychylna. Omawiany nowy sposób zarządzania gospodarczego, w którego instytucjonalizacji *ipso iure* europejskie sądy mają swój udział, będzie stanowił skomplikowaną spuściznę kryzysu finansowego i gospodarczego, a jego legitymacja demokratyczna i dziejowa pozostaje na chwilę obecną otwarta.

Słowa kluczowe: zarządzanie gospodarcze w UE/UGW; Europejski Mechanizm Stabilności (EMS); bezwarunkowe transakcje monetarne (OMTs); orzecznictwo w sprawie *Gauweiler*

Ewa KABZA

Mgr, asystent w Katedrze Prawa Cywilnego i Rodzinnego

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Poland

e-mail: ekabza@umk.pl

PROBLEM OPODATKOWANIA ŚWIADCZEŃ NA ZASPOKOJENIE POTRZEB RODZINY (ART. 27 K.R.O.)

(Streszczenie)

Obowiązek wzajemnej pomocy między małżonkami (zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym), uregulowany w art. 27 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jest najbardziej podstawowym obowiązkiem małżeńskim, który nie podlega dyspozycji stron i nie zależy od łączącego małżonków ustroju majątkowego. Niemniej jednak małżeński ustrój majątkowy oraz sposób realizacji obowiązku dostarczania środków na zaspokojenie potrzeb rodziny ma znaczenie na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Opodatkowaniu nie podlegają bowiem wyłącznie świadczenia na zaspokojenie potrzeb rodziny spełniane dobrowolnie oraz te zasądzone przez sąd, o ile małżonków łączy ustrój wspólności. W artykule przedstawiono krytyczną analizę aktualnego stanu prawnego.

Słowa kluczowe: obowiązek alimentacyjny małżonków; wyłączenie z opodatkowania podatkiem dochodowym; podatek dochodowy od osób fizycznych

THE PROBLEM OF TAXATION OF THE BENEFITS TO SATISFY THE FAMILY NEEDS (ART. 27 OF THE FAMILY AND GUARDIANSHIP CODE)

(Summary)

The duty of the marital help and support, regulated by art. 27 of the Family and Guardianship Code, is the most basic marital duty, which applies to each and every marriage, irrespective of the specific matrimonial property regime or other agreements between husband and wife. However, matrimonial property regime and means of realisation of the marital duty of help and support are important on the ground of the Natural Persons' Income Tax Act. There is no taxation of benefits to satisfy the family needs only if these benefits are fulfilled voluntarily or if they are subject to marital property co-ownership and are imposed by court. The aim of the paper is to provide a critical analysis of the current law.

Keywords: spousal support; tax exemption; natural persons' income tax

Kamil OLCZAK

Mgr, Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; Poland

e-mail: Kamil.olczak@uwm.edu.pl

POLITYKA UNII EUROPEJSKIEJ W ODNIESIENIU DO ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII – RAMY PRAWNE

(Streszczenie)

Realizacja polityki Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska oraz poprawy bezpieczeństwa energetycznego służy nie tylko zwiększeniu racjonalności wykorzystywania surowców energetycznych, lecz także wspieraniu wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Odnawialne źródła energii stanowią alternatywę dla paliw kopalnych i przyczyniają się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, różnicowania dostaw energii i zmniejszania zależności od niepewnych i niestabilnych rynków paliw kopalnych. Artykuł prezentuje uwarunkowania prawne uwzględniające akty prawa pierwotnego, wtórnego i tzw. prawa miękkiego realizujące etapy polityki Unii Europejskiej w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii.

Słowa kluczowe: odnawialne źródła energii; prawo energetyczne; ochrona środowiska

THE ENERGY POLICY OF THE EUROPEAN UNION IN RELATION TO RENEWABLE SOURCES OF ENERGY – LEGAL FRAMEWORK

(Summary)

Implementation of European Union policy in the field of environmental protection and the improvement of energy security not only serves to increase the rationality of the use of energy resources, but also supporting the production of energy from renewable sources. Renewable energy sources are an alternative to fossil fuels and contribute to reducing greenhouse gas emissions, diversification of energy supply and reduce dependence on unreliable and volatile fossil fuel markets. The article presents the legal conditions, taking into account the acts of primary, secondary and soft law, implementing stages of EU policy with regard to renewable energy sources.

Keywords: renewable energy sources; energy law; environmental protection

Mateusz OSIECKI

Doktorant, Katedra Prawa Międzynarodowego i Stosunków Międzynarodowych

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki; Poland

e-mail: mateusz.w.osiecki@gmail.com

ZESTRZELENIE SAMOLOTU A ZASADA ZWIERZCHNICTWA POWIETRZNEGO

(Streszczenie)

Artykuł jest próbą analizy prawnej zjawiska, które od lat stanowi zagrożenie dla lotnictwa cywilnego – zestrzeliwania samolotów. Zjawisko to jest związane z zasadą zwierzchnictwa powietrznego – fundamentalną dla światowej awiacji. Naruszenie jej przez jakiekolwiek państwo rodzi bowiem dlań szereg konsekwencji, wśród których niestety w obecnym świecie zdarzają się i zestrzelenia statków powietrznych. Celem artykułu jest omówienie problemu z perspektywy Konwencji chicagowskiej będącej swoistą „konstytucją” międzynarodowego lotnictwa cywilnego oraz jego praktyczne studium w formie analizy kilku wybranych przypadków zestrzeleń z ostatnich dekad. Należy zaznaczyć, że przypadki te uwzględniają jedynie udział podmiotów państwowych, ponieważ te, jako strony Konwencji chicagowskiej, są związane jej postanowieniami. Choć rdzeniem badań jest tutaj akt zestrzelenia samolotu cywilnego, nieco uwagi poświęcono także zjawisku strącenia maszyny wojskowej w oparciu o niedawny wypadek z udziałem rosyjskiego Su-24 przelatującego nad terytorium Turcji. Wnioski zawarte w końcowej części opracowania uwzględniają aprobatę dla działań społeczności międzynarodowej czyniącej starania, aby akty zestrzeleń wyeliminować całkowicie, przy jednoczesnej krytyce niekompletności obecnych regulacji prawno-międzynarodowych.

Słowa kluczowe: przestrzeń powietrzna; użycie siły; Konwencja chicagowska; statek powietrzny

SHOOTING DOWN AIRCRAFT IN THE LIGHT OF SOVEREIGNTY OF AEROSPACE

(Summary)

Hereby article aims at juridical analysis of a phenomenon that has constituted a threat to civil aviation since years – shooting down aircraft. The phenomenon is connected with the principle of sovereignty in the airspace – fundamental one for global aviation. Breach of the rule by any state results in multiple consequence, among which unfortunately nowadays also aircraft shot-down occurs. The article features discussion on problem from the perspective of Chicago Convention being a “constitution” of international civil aviation and its practical study in a form of analysis of selected cases of shot-down from last decades. Vital is to note that the cases involve participation of states, due to the fact that only such entities, as parties to Chicago Convention are bound by its provisions. Although the core of research is shot-down of civil aeroplanes, also some attention is focused on loss of military aircraft based on the lastly occurred accident involving Russian Su-24 having performed an overflight in Turkish aerospace. Conclusions in the last part of the article include approval of international community’s actions taking efforts to eliminate the problem of aircraft shot-downs, as well as criticism of flaws of current international law regulations.

Keywords: airspace; use of force; Chicago Convention; aircraft

Magdalena PALUSZKIEWICZ

Dr, adiunkt, Katedra Prawa Ubezpieczeń Społecznych i Polityki Społecznej

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki;

e-mail: mpaluszkievicz@wpia.uni.lodz.pl

WYBRANE ŚRODKI PRAWNE WSPOMAGAJĄCE UTRZYMANIE ZATRUDNIENIA PRZEZ PRACOWNIKÓW STARSZYCH W NIEMCZACH

(Streszczenie)

Podejmowane w Niemczech w stosunku do osób starszych inicjatywy koncentrują się przede wszystkim na wydłużaniu ich aktywności zawodowej, obejmując przy tym problematykę przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej oraz ograniczania dostępu do pasywnych form wsparcia. Celem opracowania jest ogólna charakterystyka środków prawnych, które wspierając zatrudnienie niemieckich pracowników w starszym wieku, przeciwdziałają ich bezrobociu. Analiza konstrukcji i skuteczności tych środków, uzupełniona wynikami badań przeprowadzonych w innych wybranych krajach europejskich, będzie stanowić podstawę dla opracowania modelu przeciwdziałania bezrobociu wśród osób starszych w Polsce. Poniższe rozważania zostaną skoncentrowane na niemieckich instytucjach prawnych najczęściej omawianych w literaturze przedmiotu.

Słowa kluczowe: przeciwdziałanie bezrobociu; wsparcie zatrudnienia; wydłużanie aktywności zawodowej; pracownicy starsi

SELECTED LEGAL MEASURES SUPPORTING EMPLOYMENT OF THE ELDERLY IN GERMANY

(Summary)

The initiatives undertaken in Germany with respect to the older workers are concentrated on extending their vocational activity, including the issue of unemployment prevention, labour market activation and limiting the access to the passive form of support. The main purpose of the study is to present a general overview of legal measures that support employment of older German workers and therefore prevent their unemployment. The analysis of the legal construction and effectiveness of these measures, supplemented by the results of researches conducted in other selected European countries, will provide the basis for developing a model of combating unemployment among older people in Poland. The following discussion will be focused on German legal institutions that are most frequently discussed in the literature.

Keywords: unemployment prevention; supporting of employment; extending working lives; older workers

Eltjo J.H. SCHRAGE

Universität Amsterdam; Netherlands

e-mail: E.J.H.Schrage@uva.nl

AEMULATIO. ON COMPARATIVE LAW AND THE ABUSE OF LAW IN HISTORICAL CONTEXT

(Summary)

An article contains historical and comparative analysis of the legal issues of four cases derived from the English, French Italian and German law. In reference to each of it an author is answering the question whether it deals with the breach of law or its abuse. The first case concerns an owner of the real property who by means of receiving an access to the flagstones beneath the surface of the ground is forced to create a system of drainage. This action makes a threat for the supplies of water for the whole town. The question arises: it is possible to demand in such situation to render the judicial prohibition of the drainage. The French case concerns on the other hand an owner of the real property who fenced his plot with the sixteen meters pales with the iron spikes on their tops. The question reads: does the neighbor who was flying with his balloon and teared its top may demand the damages and the removal of the fence. An Italian case handles then with the neighboring owners of the wall with the window. The question concerns the right of the one of them to build more than three meters wall which would totally block out the light. Whereas the German example concerns the suspicious creditor who distrained the debtor's accounts in all twenty banks that operated in the town in order to absolutely indispose him to use any financial resources. It is required to ask a question whether such action is eligible according to the law at all.

Keywords: Roman law; reception of the Roman law; comparative law; the abuse of law

AEMULATIO. O PRAWIE PORÓWNAWCZYM I NADUŻYCIU PRAWA W UJĘCIU HISTORYCZNYM

(Streszczenie)

Artyku l zawiera historyczno- oraz prawnoporównawczą analiz  czterech przypadków, odpowiednio z prawa angielskiego, francuskiego, wąskiego oraz niemieckiego. W odniesieniu do każdego z nich autor odpowiada na pytanie, czy chodzi w nim o naruszenie prawa czy raczej o jego nadu cie. Pierwszy z kazusów dotyczy w sciciela nieruchomości, który w celu uzyskania dostępu do le cych pod powierzchni  gruntu pokładów wapienia (*flagstones*) musi za o y  na swojej działce system drenażu, co stanowi zagrożenie dla zaopatrzenia całego miasta w wodę. Powstaje pytanie, czy można domaga  się w takim przypadku wydania sądowego zakazu drenażu. Kazus francuski dotyczy za  w sciciela nieruchomości, który ogrodzi  dzia k  szesnastometrowym ogrodzeniem z pali zakończonych żelaznymi ostrzami. Odpowiedzi wymaga pytanie, czy sąsiad, który ładując balonem na swojej działce, poda  jego czas  do wysokiego ostrza, może domaga  si  odzkodowania oraz usunięcia ogrodzenia. Kazus wąski traktuje z kolei o sąsiadujących ze sobą wsp w scicielach muru z oknem. Pytanie dotyczy uprawnienia do dobudowania przez jednego ze wsp w scicieli, w granicy działki, ponad trzymetrowego muru, który całkowicie zasłoni dostęp światła. Przypadek niemiecki natomiast mówi o podejrziwym wierzycielu, który we wszystkich 20 bankach w danej miejscowości zaja  rachunki bankowe d wnika, by całkowicie zablokowa  mu mo liwo  korzystania ze środków finansowych. Należy zadać pytanie, czy takie zaj cie jest w ogóle w świetle prawa dopuszczalne.

S wa kluczowe: prawo rzymskie; recepcja prawa rzymskiego; prawo porównawcze; nadu cie prawa

Tomasz TULEJSKI

Dr hab., prof. UŁ, Katedra Doktryn Polityczno-Prawnych,
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki; Poland
e-mail: ttulejski@tlen.pl

SIR ROBERT FILMER. SAM PRZECIWKO WSZYSTKIM! CZĘŚĆ I

(Streszczenie)

Sir Robert Filmer był angielskim teoretykiem politycznym, który bronił absolutyzmu i boskiego prawa królów, krytykując Hobbesa, Milтона, Grocjusza, Bellarmina, Suareza i Arystotelesa. Teoria Filmera jest oparta na założeniu, że władza ojca w rodzinie jest prawdziwym źródłem i modelem każdej władzy. Na początku Bóg dał władzę Adamowi, który miał całkowitą kontrolę nad swymi potomkami, nawet nad ich życiem i śmiercią. Z jego punktu widzenia król jest absolutnie wolny od wszelkiej ludzkiej kontroli, nie może być związany czynami swych poprzedników, wobec których nie jest odpowiedzialny; nie jest związany również własną wolą, ponieważ niemożliwe jest, by człowiek dał prawo samemu sobie – prawo musi zostać narzucone przez innych osobie, która jest nim związana. W artykule autor dowodzi, że rozumowanie Filmera jest doskonałą, kompletną, lecz ostatnią obroną nieograniczonej władzy królewskiej w erze destrukcji naturalnego autorytetu politycznego.

Słowa kluczowe: Filmer; absolutyzm; patriarchalizm; boskie prawo królów

SIR ROBERT FILMER. ALONE AGAINST ALL! PART I

(Summary)

Sir Robert Filmer was an English political theorist who defended absolutism and the divine right of kings criticizing Hobbes, Milton, Grotius, Bellarimine, Suarez and Aristotle. Filmer's theory is founded upon the statement that the government of a family by the father is the true origin and model of all government. In the beginning God gave authority to Adam, who had complete control over his descendants, even over life and death itself. In his point of view the king is perfectly free from all human control, he cannot be bound by the acts of his predecessors, for which he is not responsible; nor by his own, for it is impossible that a man should give a law to himself – a law must be imposed by another upon the person bound by it. In the Article the Author argues that Filmer's argument is perfect, complete but the last defense of unlimited royal power in the age of destruction of natural political authority.

Keywords: Filmer; absolutism; patriarchalism; divine right of kings

EKONOMIA – THE ECONOMICS

Agnieszka CZAJKOWSKA

Dr hab., prof. nadz. UŁ, adiunkt, Katedra Finansów Korporacji,

Instytut Finansów, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny,

Uniwersytet Łódzki; Poland

e-mail: agnieszka.czajkowska@uni.lodz.pl

DYLEMATY DLA POLSKI ZWIĄZANE Z PRZYSTĄPIENIEM DO UNII BANKOWEJ

(Streszczenie)

W artykule poruszono problematykę unii bankowej z punktu widzenia Polski stojącej przed dylematem, czy należy wstąpić do jej struktur, w szczególności przedstawiono: elementy projektu Docelowej Unii Gospodarczej i Walutowej, regulacje i główne elementy unii bankowej, nadzór EBC, argumenty za i przeciw przystąpieniu Polski do niej. Zaprezentowano wyzwania związane z unią bankową, wskazano zalety i wady proponowanych rozwiązań, szanse i zagrożenia wynikające z przystąpienia do niej dla polskiego sektora bankowego. Przyjęto hipotezę, że na obecnym etapie rozwoju unii bankowej przystąpienie do niej jest niekorzystne dla Polski i obarczone niepewnością.

Słowa kluczowe: unia bankowa; polski system bankowy; mechanizm nadzorczy; mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków; systemy gwarancji depozytów

Klasyfikacja JEL: G21, G28

DILEMMAS FOR POLAND OF THE ACCESSION TO THE BANKING UNION

(Summary)

The article addresses the issues of the banking union from point of view of Poland faced with a dilemma whether to join its structures, in particular were presented: the target elements of the project Economic and Monetary Union, regulations and major elements of banking union, the ECB's supervision, the arguments for and against the Polish accession to banking union. Presented challenges for banking union, indicates the advantages and disadvantages of proposed solutions, opportunities and threats arising from the accession to the Polish banking sector. It is hypothesized that at the current stage of development of the banking union, accession to it is disadvantageous for Poland and contain uncertainty.

Keywords: banking union; polish banking system; supervisory mechanism; bank recovery and resolution mechanism; deposit guarantee schemes

Karolina DRELA

Dr, Katedra Gospodarki Światowej i Transportu Morskiego,

Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług,

Uniwersytet Szczeciński; Poland

e-mail: karolina.drela@wzieu.pl

PLEĆ JAKO DETERMINANTA BEZROBOCIA

(Streszczenie)

Zasadniczym celem opracowania jest pogłębienie wiedzy dotyczącej problematyki rynku pracy kobiet i próba odpowiedzi na pytanie: czy w dalszym ciągu płeć jest determinantą bezrobocia, a promowana równość płci ma miejsce? Korzystając z danych GUS, w artykule dokonano analizy literatury dotyczącej kobiet na rynku pracy i przemian aktywności zawodowej kobiet w Polsce, przedstawiono również wskaźniki dotyczące realizacji Milenijnych Celów Rozwoju Polski dotyczących równości płci na rynku pracy. Potrzebę analizy sytuacji kobiet na polskim rynku pracy zaliczyć należy do problemów bardzo istotnych.

Słowa kluczowe: rynek pracy; bezrobocie; determinanty bezrobocia; dyskryminacja kobiet; płeć

Klasyfikacja JEL: E24, J16, J7

GENDER AS A DETERMINANT OF UNEMPLOYMENT

(Summary)

The main objective of this paper is to deepen knowledge on labour market issues of women and attempt to answer the question: is still gender is a determinant of unemployment and promoted gender equality is taking place? This article focuses on analysis literature on women in the labour market and on changes in professional activity of women in Poland over the last 15 years, also shows indicators for the Millennium Development Goals Polish gender equality in the labour market (article is based on available GUS statistics). The need to analyze the situation of women in the Polish market include part of the problem very important.

Keywords: labour market; unemployment; determinants of unemployment; discrimination against women; gender segregation

Monika FIEDORCZUK

Dr, Uniwersytet w Białymstoku,

Wydział Ekonomii i Zarządzania; Poland

e-mail: monika.fiedorczyk@uwb.edu.pl

INWESTORZY INSTYTUCJONALNI W SYSTEMIE NADZORU KORPORACYJNEGO W ROSJI – WSTĘPNE WYNIKI BADAŃ

(Streszczenie)

Głównym celem artykułu jest omówienie wstępnych wyników badań, dotyczących uczestnictwa inwestorów instytucjonalnych w systemie nadzoru korporacyjnego w Rosji. Inwestorzy instytucjonalni odgrywają znaczącą rolę w rynkach kapitałowych wybranych krajów rozwiniętych. Ich rola stopniowo rośnie również dla krajów rozwijających się, w tym Europy Środkowej i Wschodniej. Powstanie i rozwój grupy inwestorów instytucjonalnych w Rosji możliwe było przede wszystkim dzięki rozpoczęciu procesu prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Początkowo w roli inwestorów instytucjonalnych występowały w Rosji tzw. czekowe fundusze inwestycyjne. Ich pozycja nie była jednak znacząca w rozwoju systemu nadzoru korporacyjnego z uwagi na cele ich tworzenia oraz dominującą rolę menedżerów i banków. Pierwsza dekada XXI w., pomimo rozwoju rynku finansowego, kapitałowego i korzystnej koniunktury gospodarczej do 2008 r., również nie przyniosła wzrostu znaczenia inwestorów instytucjonalnych w sektorze korporacyjnym. W artykule przedstawiono wyniki badań własnych dotyczących struktury własności największych spółek publicznych w Rosji. Wskazują one na względnie niski udział inwestorów instytucjonalnych we własności badanych firm. Ich rola w systemie nadzoru korporacyjnego jest jednak ograniczona z uwagi na wybrane cechy tego systemu w Rosji, jak silna pozycja dominujących akcjonariuszy, oparcie kontroli korporacyjnej o połączenie własności i zarządzania, niski poziom przestrzegania praw akcjonariuszy mniejszościowych.

Słowa kluczowe: spółki akcyjne; inwestor instytucjonalny; struktura własności; gospodarka rosyjska

Klasyfikacja JEL: G23, G32, G34

INSTITUTIONAL INVESTORS IN CORPORATE GOVERNANCE SYSTEM IN RUSSIA

(Summary)

The main goal of the article is to discuss the initial results of research concerning institutional investors participation in corporate governance in Russia. Institutional investors play significant role in capital markets of selected developed economies. Their role is rising in developing economies, including Central and Eastern Europe, too. Development of institutional investors in Russia was possible mainly because of privatization process. At the beginning, in Russia there were created cheque investment funds. Their role in corporate governance development wasn't significant because of the dominant position of managers and banks. The first decade of 21st century, despite of financial market development and economic prosperity until 2008, the role of institutional investors in corporate sector wasn't significant, too. The article contains the own research results if ownership structure in the biggest public companies in Russia. They present the relative low participation of institutional investors in ownership. Their role in corporate governance is restricted because of strong position of dominant shareholders, combination of ownership and control and relative low standards of complying the minority shareholders rights.

Keywords: public companies; institutional investor; ownership structure; Russian economy

Katarzyna FILIPOWICZ
Mgr, Katedra Ekonomii Matematycznej,
Uniwersytet Jagielloński; Poland
e-mail: k.filipowicz@uj.edu.pl

ODDZIAŁYWANIE EFEKTÓW GRAWITACYJNYCH NA WYBRANE CZYNNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

(Streszczenie)

Celem opracowania jest dokonanie oceny wpływu efektów grawitacyjnych na zróżnicowanie poziomu rozwoju ekonomicznego powiatów województwa dolnośląskiego w latach 2002–2013.

W artykule, w oparciu o metody taksonomiczne oraz analizę skupień, dokonano opisu przestrzennego zróżnicowania rozwoju ekonomicznego powiatów województwa dolnośląskiego. Ponadto obliczono i opisano indywidualne oraz łączne efekty grawitacyjne w powiatach. Założono, iż indywidualne efekty grawitacyjne łączące ze sobą dwa powiaty (przez analogię do prawa grawitacji Newtona) są wprost proporcjonalne do iloczynu wartości brutto środków trwałych na mieszkańca w tych powiatach oraz odwrotnie proporcjonalne do kwadratu odległości między stolicami tych powiatów. Przyjęto także, że łączny efekt grawitacyjny danego powiatu jest średnią geometryczną z indywidualnych efektów grawitacyjnych. Podsumowanie rozważań stanowi statystyczna analiza pozwalająca ocenić oddziaływanie efektów grawitacyjnych na przestrzenne zróżnicowanie rozwoju ekonomicznego powiatów województwa dolnośląskiego.

Słowa kluczowe: efekt grawitacyjny; zróżnicowanie rozwoju ekonomicznego; taksonomiczne wskaźniki rozwoju powiatów województwa dolnośląskiego

Klasyfikacja JEL: C38, O40, R10

INFLUENCE OF GRAVITY EFFECTS ON SELECTED FACTORS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF DOLNOŚLĄSKIE VOIVODESHIP COUNTIES

(Summary)

The aim of this paper is to assess the impact of gravity effects on the diversity of economic development of Dolnośląskie Voivodeship counties in the years 2002–2013.

This article describes spatial differences in economic development of Dolnośląskie Voivodeship counties, based on the taxonomic and cluster analysis methods. Moreover, it presents calculation and description of both, the individual and combined gravity effects in the counties. The article is based on the assumption that the individual gravity effects between two counties (by analogy with Newton's law of gravity) are directly proportional to the product of the gross value of fixed assets per capita in these counties and inversely proportional to the square of the distance between the capitals of these counties. The article also states that the combined gravity effect in the particular county is a geometric mean of the individual gravity effects. A summary of considerations is presented in a form of a statistical analysis that assesses the impact of gravity effects on the spatial differences in economic development of Dolnośląskie Voivodeship counties.

Keywords: gravity effect; diversity of economic development; taxonomic indicators of development of Dolnośląskie Voivodeship counties

Ireneusz GÓROWSKI

Dr, adiunkt w Katedrze Rachunkowości,

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Poland

e-mail: gorowski@uek.krakow.pl

WERYFIKACJA ZAŁOŻENIA KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI – ROLA BIEGŁEGO REWIDENTA W SYSTEMIE ŁADU KORPORACYJNEGO

(Streszczenie)

Celem artykułu jest analiza istoty założenia kontynuacji działalności przyjmowanego w sprawozdawczości finansowej w aspekcie tematyki ładu korporacyjnego. Jako metodę wnioskowania zastosowano porównawczą analizę regulacji prawnych oraz analizę przypadku. Dostrzeżono niewielkie rozbieżności w ujęciu założenia kontynuacji działalności w standardach krajowych (polskich) i międzynarodowych. Wskazano na większą możliwość odzwierciedlenia złożonej rzeczywistości gospodarczej przy zastosowaniu podejścia wyrażonego w MSR1. W artykule zbadano także ujawnione informacje dotyczące kontynuacji działalności w sprawozdaniu finansowym oraz opiniach i raportach z badania IDM S.A. w upadłości układowej – spółki notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Stwierdzono, że opinia audytora nie przyczynia się znacząco do zmniejszenia skali asymetrii informacyjnej pomiędzy zewnętrznymi i wewnętrznymi interesariuszami spółki w zakresie dalszej możliwości kontynuacji działalności. W pracy zasugerowano także konieczność zmian normatywnych polegających na uproszczeniu i standaryzacji opinii audytora w zakresie możliwości kontynuowania działalności przez jednostkę.

Słowa kluczowe: upadłość; bankructwo; rewizja finansowa; założenie kontynuacji działalności

Klasyfikacja JEL: A42, G33

THE ASSESSMENT OF GOING CONCERN ASSUMPTION – AUDITOR'S ROLE IN CORPORATE GOVERNANCE

(Summary)

This article aims to analyze the essence of the going concern assumption adopted in the financial reporting especially in the aspect of the subject of corporate governance. Comparative analysis of the legislation and case studies were used as a method of reasoning. Slight differences were found in terms of the assumptions for going concern in the national (Polish) and international standards, indicating a greater opportunity to reflect the complex economic reality using the IAS1 approach. The article also examined the disclosed going concern information in the financial statements and auditor opinion and report from the investigation of IDM SA in the arrangement bankruptcy – a company listed on the Warsaw Stock Exchange. It was found that, in the case of the audited company, auditor's opinion does not contribute significantly to the reduction of information asymmetry between the external and internal stakeholders of the company in regard to further possibility of continuing activities. The study suggested the need to simplify and standardize the auditor's opinion as to the possibility of continuing of the business unit as a going concern.

Keywords: bankruptcy; financial audit; the going concern assumption

Katarzyna KLIMCZAK
Dr, Instytut Rachunkowości,
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie; Poland
e-mail: katarzyna.klimczak@sgh.waw.pl

**PREZENTACJA INFORMACJI O ZAŁOŻENIACH, OSĄDACH I SZACUNKACH
W SPRAWOZDANIACH FINANSOWYCH – PRZEGLĄD I OCENA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH
PRZEZ NAJWIĘKSZE SPÓŁKI GIEŁDOWE W POLSCE**

(Streszczenie)

W artykule przedstawiono wyniki badania poświęconego raportowaniu na temat założeń, osądów i szacunków w sprawozdaniach finansowych spółek wchodzących w skład indeksu WIG-20. Celem badania była analiza sposobu i zakresu prezentacji informacji w rocznych sprawozdaniach finansowych. W ramach badania analizie poddano miejsce prezentacji informacji, zawartość wstępnej informacji o oszacowaniach i osądach oraz zakres i jakość prezentowanej informacji na temat zidentyfikowanych obszarów osądów i szacunków w sprawozdaniach finansowych. Z przeprowadzonego badania wynika, że we wszystkich przeanalizowanych sprawozdaniach finansowych uwzględniono informacje na temat szacunków oraz osądów przyjmowanych na potrzeby ich sporządzenia. Spółki prezentują bardzo ogólne i podobne wstępne informacje na temat szacunków i osądów. Podobne obszary są uznawane za szczególnie podlegające osądom i szacunkom przez większość spółek, jednak są one wyodrębniane w sprawozdaniach finansowych z różną szczegółowością. Opisy zidentyfikowanych obszarów osądów i szacunków prezentowane przez spółki są zróżnicowane – zarówno pod względem objętości, jak i jakości.

Słowa kluczowe: założenia; osądy; szacunki; sprawozdanie finansowe

Klasyfikacja JEL: M41

**REPORTING ON ACCOUNTING ESTIMATES, ASSUMPTIONS AND DISCRETIONARY
JUDGEMENTS IN FINANCIAL STATEMENTS – REVIEW OF SOLUTIONS USED
BY THE LARGEST PUBLIC COMPANIES IN POLAND**

(Summary)

The article presents the results of the research devoted to reporting on accounting estimates, assumptions and discretionary judgements in financial statements by public companies listed on Warsaw Stock Exchange. The aim of the research was the analysis of the scope and content of disclosures in consolidated annual reports. The analysis included the place of presentation of information, the contents of the preliminary information on the estimates and judgments and the scope and quality of the presented information on identified areas of judgments and estimates in the financial statements. The results of the research indicate that all financial reports included information on the estimates and judgments made for the purpose of the their preparation. Companies present a very general and similar preliminary information on estimates and judgments. Similar areas are considered particularly subject to judgments and estimates by the majority of companies, however, they presented in more detail by some companies than the others. Descriptions of the identified areas of judgments and estimates presented by the company are diverse – both in terms of scope and quality.

Keywords: assumptions; estimates; judgements; financial statements

Katarzyna KOWALSKA

Dr, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej, Instytut Politologii,

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie; Poland

e-mail: k.kowalska04@wp.pl

OUTSOURCING A ODPOWIEDZIALNY ŁAŃCUCH DOSTAW MIĘDZYNARODOWYCH KORPORACJI

(Streszczenie)

Organizacje sieciowe w dużej mierze decydują dziś o przewadze konkurencyjnej. Współpraca przedsiębiorstw i ich sukces opiera się przede wszystkim na wizerunku i zaufaniu.

Nasilająca się konkurencja, również na polskim rynku, wymuszać będzie na korporacjach stosowanie praktyk społecznie odpowiedzialnych, również w kontekście współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami.

Artykuł składa się z wprowadzenia, dwóch części o charakterze teoretyczno-analitycznym i wniosków końcowych.

W artykule podjęto temat integracji pionowej przedsiębiorstw i tzw. zrównoważonego łańcucha dostaw. Zwrócono w nim uwagę na korzyści wynikające z zarządzania odpowiedzialnym łańcuchem dostaw.

W dalszej części artykułu przedstawiono realia odpowiedzialnego łańcucha dostaw w ramach outsourcingu.

Słowa kluczowe: przedsiębiorstwo; społeczna odpowiedzialność biznesu; odpowiedzialny łańcuch dostaw; konkurencja; wizerunek; sieć przedsiębiorstw]

Klasyfikacja JEL: M14

OUTSOURCING AND RESPONSIBLE SUPPLY CHAIN OF MULTINATIONAL CORPORATIONS

(Summary)

Network organizations largely determine the competitive advantage today. Collaboration between companies and their success is based primarily on the image and trust.

Increasing competition, also on the Polish market, will force corporations to apply socially responsible practices, also in the context of cooperating with local businesses.

The paper consist of introduction, two theoretical parts and conclusions.

In this paper the vertical cooperation of enterprises and sustainable supply chain are discussed. There are indicated advantages of supply chain responsibility management.

The rest of this article presents the realities of responsible supply chain as part of outsourcing.

Keywords: enterprise; Corporate Social Responsibility; responsible supply chain; competition; image; network businesses

Barbara MICHALAK-PRYMON

Mgr, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,

Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie; Poland

e-mail: barbara.michalak@gmail.com

ROLA BANKÓW W NADZORZE KORPORACYJNYM W POLSCE

(Streszczenie)

Banki, dostarczając przedsiębiorstwom kapitał zewnętrzny, sprawują nadzór korporacyjny nad przedsiębiorstwami w różny sposób, pełniąc: funkcję kredytodawców (nadzór wierzycielski), funkcję akcjonariuszy (nadzór właścicielski) czy sprawując nadzór w sposób komplementarny (nadzór właścicielsko-wierzycielski).

Głównym celem artykułu jest odpowiedź na pytanie, czy i w jakim zakresie banki w Polsce angażują się w nadzór właścicielski nad przedsiębiorstwami, czy udzielają tym przedsiębiorstwom kredytów, a także czy delegują swoich przedstawicieli do rad nadzorczych spółek publicznych, których są akcjonariuszami.

W pierwszej części artykułu scharakteryzowano i omówiono rodzaje nadzoru sprawowanego przez banki nad przedsiębiorstwami. Druga część artykułu jest uzupełnieniem luki w zakresie badań nad zaangażowaniem banków w nadzór właścicielski nad przedsiębiorstwami w Polsce i prezentuje wyniki wykonanego badania w tym zakresie.

Przeprowadzona analiza wykazała, że rola banków w Polsce w finansowaniu przedsiębiorstwa jest zdecydowanie większa niż rynku kapitałowego oraz że banki w Polsce niechętnie angażują się w nadzór właścicielski oparty na udziale w kapitale akcyjnym spółek. Obecnie wielkość pakietów akcji spółek publicznych będących w posiadaniu banków jest niewielka. Ich małe zaangażowanie kapitałowe nie wiąże się z utrzymaniem przez nie różnorodnych i długotrwałych więzi kredytowych i sprawowaniem nadzoru nad spółką w sposób komplementarny – (właścicielsko-wierzycielski), ponieważ posiadając udziały w tych spółkach, banki nie delegują swoich przedstawicieli do rad nadzorczych spółek i nie są ich głównymi kredytodawcami.

Słowa kluczowe: nadzór korporacyjny; banki; nadzór wierzycielski; nadzór właścicielski

Klasyfikacja JEL: G30

THE ROLE OF BANKS IN CORPORATE GOVERNANCE

(Summary)

In Poland, banks play a significant role in providing companies to external capital. In fulfilling this role can supervise the corporate governance in a different way: acting as lenders (supervision debt), the function of shareholders (corporate governance) and acting in a complementary supervision (supervision of ownership and debt). In empirical studies so far little space is devoted to the analysis of banks' involvement in the supervision of enterprises. This article is an attempt at filling this gap. The main aim of this article is to answer the question whether and to what extent the banks involved in the ownership supervision over companies, or grant loans to these enterprises and that the delegated their representatives to the supervisory boards of public companies, which are shareholders.

In the first part of the article discusses the types characterized and supervision over enterprises by banks. In the second part of the article presents the results of empirical studies.

The analysis showed that the role of banks in Poland in the financing business is far greater than the capital market and the banks in Poland does not engage in corporate governance based on participation in the share capital of companies.

Keywords: corporate governance; banks, supervision debt

Stanisław RUDOLF

Prof. dr hab., Wyższa Szkoła Bankowa,

Wydział Finansów i Zarządzania w Gdańsku; Poland

e-mail: Rudolfs@uni.lodz.pl

PRZEDSTAWICIELSTWO ZAŁOGI W ORGANACH NADZORU W NIEMCZACH I SZWECJI. PRZEGLĄD DOŚWIADCZEŃ

(Streszczenie)

W opracowaniu podjęto próbę określenia efektów ekonomicznych i społecznych przedstawicielstwa załogi w organach nadzoru korporacyjnego spółek w Niemczech oraz w Szwecji. Kraje te łączą ugruntowane zasady demokracji, różni natomiast systemem nadzoru korporacyjnego (dualistyczny, monistyczny), różni pozycja inwestorów instytucjonalnych, głównie banków, różni także zakres przedstawicielstwa pracowniczego. W obu krajach stworzono unikalne modele przedstawicielstwa pracowniczego, przynoszące korzystne rezultaty zarówno dla firm, jak i pracowników. Doświadczenia tych krajów mogą być szeroko wykorzystane w warunkach polskich.

Słowa kluczowe: partycypacja pracownicza; koszty agencji; nadzór korporacyjny; związki zawodowe

Klasyfikacja JEL: G34, J53

THE IMPACT OF EMPLOYEE REPRESENTATIVES IN CORPORATE GOVERNANCE ON COMPANY'S OPERATIONS: THE CASES OF GERMANY AND SWEDEN

(Summary)

The purpose of the study is to determine the effect of employee representation in the corporate governance bodies on the economic and social performance of companies in Germany and Sweden. These countries share well-established principles of democracy, but differ in terms of their corporate governance systems (two-tier, one-tier), levels of concentration of capital and the position of institutional investors, mainly banks, as well as the scope of employee representation. In both countries, unique models of employee representation have been created, generating beneficial results for both companies and employees. The experiences of these countries can be widely used in Polish conditions.

Keywords: workers participation; agency costs; corporate governance; trade unions

Rafał SZYMANOWSKI

Mgr, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Poland

e-mail: rafal.szymanowski@amu.edu.pl

GEOEKONOMIA STREFY EURO

(Streszczenie)

Przedmiot artykułu stanowi rywalizacja geoeconomiczna w strefie euro. Geoeconomia opisuje proces przeniesienia rywalizacji między państwami z płaszczyzny militarnej na sferę ekonomiczną, co w konsekwencji prowadzi do podporządkowania określonych polityk gospodarczych strategicznym celom w polityce międzynarodowej. W pracy przedstawiono pojęcie i znaczenie geoeconomii oraz reżimów walutowych jako przestrzeni rywalizacji geoeconomicznej. Przedmiotem badania uczyniono architekturę instytucjonalną strefy euro, która odzwierciedla asymetrię potencjałów między państwami członkowskimi, a także systemowy kryzys strefy euro jako kulminacyjny moment rywalizacji geoeconomicznej w Europie. Przedstawiono trzy główne przyczyny kryzysu: transfer kryzysu finansowego z USA, nieroztropną politykę fiskalną i zadłużenie publiczne poszczególnych państw członkowskich strefy, a także architekturę i mechanizmy Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW). W pracy wykazano, że Niemcy okazały się największym wygranym rywalizacji geoeconomicznej w Europie.

Słowa kluczowe: reżim walutowy; Unia Gospodarcza i Walutowa (UGW); kryzys w strefie euro; Niemcy

Klasyfikacja JEL: E42, E58, F50, N44

GEO-ECONOMICS OF THE EUROZONE

(Summary)

The aim of this paper is to present geo-economic competition between Eurozone member states. Geo-economics describes the process of shifting the main sphere of competition between countries from the military sphere to the economic one which in turn leads to the subordination of the economic policies to the strategic goals in the international relations. The paper describes the concept and meaning of geo-economics, and currency regimes as an arena of geo-economic rivalry. The research focuses on the institutional architecture of the Eurozone which reflects the asymmetry of power between member states and the systemic crisis in the Eurozone as the culmination of geo-economic rivalry. The paper describes three main causes of the Eurozone crisis: the transfer of the financial crisis from the USA, fiscal profligacy and public debt of certain states, as well as the architecture and mechanisms of the Economic and Monetary Union (EMU). It was shown that Germany turned out to be the biggest winner of the geo-economic competition in Europe.

Keywords: Currency Regime; Economic and Monetary Union (EMU); Crisis in the Eurozone; Germany

Iwona WOJCIECHOWSKA-TORUŃSKA
Dr, Instytut Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami
Zakład Ekonomii, Wydział Organizacji i Zarządzania
Politechnika Łódzka; Poland
e-mail: iwona.wojciechowska-torunska@p.lodz.pl

STAWKI PODATKOWE A WZROST GOSPODARCZY

(Streszczenie)

Przegląd literatury wskazuje, że wysokość stawek podatkowych i rodzaje podatków są ważne dla wzrostu gospodarczego i dla możliwości realizacji fiskalnej odpowiedzialności budżetowej.

Głównym celem tego artykułu było przedstawienie relacji stawek podatkowych i wzrostu gospodarczego przy uwzględnieniu fiskalnej odpowiedzialności budżetowej. Skonstruowano tak zwany wskaźnik wzrostu gospodarczego (IWG_i), który jest oparty na trzech podstawowych miarach wzrostu gospodarczego. Metody badawcze zastosowane w badaniu to: parametryczny opis szeregu szczegółowego, wielokryterialna metoda rankingu i unitaryzacja. W krajach o najwyższym indeksie gospodarczym zaobserwowano redukcję stawek w podatkach dochodowych o znacznej skali od 4 pp do 7,6 pp, stałe i zróżnicowane stawki VAT oraz wypełnianie reguł fiskalnych niezbędnych dla fiskalnej odpowiedzialności budżetowej.

Słowa kluczowe: polityka podatkowa; stawki podatkowe; fiskalna odpowiedzialność budżetowa; wzrost gospodarczy; indeks wzrostu gospodarczego (IWG_i)

Klasyfikacja JEL: H21, H24, H23, D6, E6

TAX RATE AND ECONOMIC GROWTH

(Summary)

A review of the literature shows that the rate taxes and the types of taxes are important for economic growth. The article analyzes the average tax burdens in countries with different tax rates and different levels of wealth.

The main objective of this article is to present the relation of tax rates and economic growth taking into account fiscal budgetary responsibility. It has been constructed so called the economic growth index (IWG_i) that is based on three fundamental measures of economic growth. Research methods used in the study are: parametric description of a number of detailed, multi-criteria method of ranking and unity-based normalization. In EU countries with the highest economic growth index has been observed a reduction in the rates of income taxes on a significant scale of 4pp to 7,6pp, solid and differentiated rates of the tax on goods and services (VAT) and the fulfillment of the fiscal rules that are necessary for fiscal budgetary responsibility.

Keywords: tax policy; tax rates; tax burden; economic growth; fiscal budgetary responsibility; index of economic growth (IWG_i)